

ರಾಜ್ಯ ನೀರಾವರಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೈಲುಗಲ್ಲು

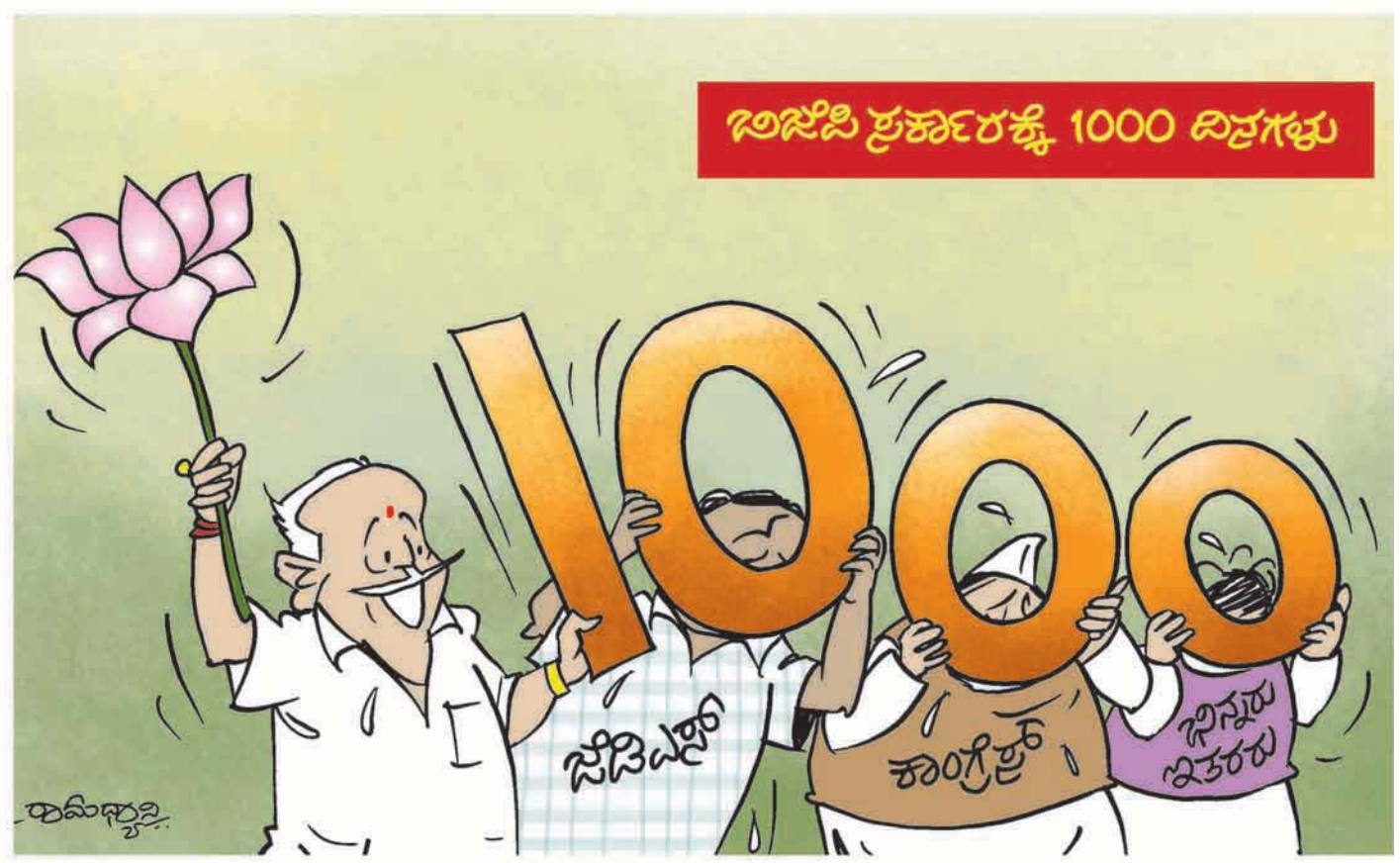
- ಕಳೆದ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ (2008-10) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾರೀ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನಿಂದ 87,848 ಹೆ.(2,11,734 ಎಕರೆ) ಭೂ-ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ.
- ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾಲ್ಕು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ, ಸುಮಾರು 50,000ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ.
- ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಎದೆಂದೆಡೆ ನಾಲೆ ಹಾಗೂ ವಿತರಣಾ ನಾಲೆ, ಭದ್ರಾ ನಾಲೆ, ಕಬಿನಿ ಬಲದಂಡೆ ನಾಲೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ.
- ಬರವಿಡಿತ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭದ್ರಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀರು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಶಿಗ್ಗಾಂವೆ ವಿತರಣಾವರಿ, ಎತ್ತಿನ ಹೊಳೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
- ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ 2008-09ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 420 ಕೋಟಿ ರೂ.ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 16,040 ಹೆಕ್ಟೇರ್, 2009-10ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 532 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 17,298 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹಾಗೂ 2010-11ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ 223 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 4,644 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊಸ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಾಣ.

ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಲ್ಲಿ

ವರ್ಷ	ಆಯವಾಡ	ವೆಚ್ಚ	ವೆಚ್ಚದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು	ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರ
2003-04	197.52	90.79	6.300	
2004-05	223.18	177.73	4.280	
2005-06	247.09	169.16	7.101	
2006-07	405.18	363.04	10.800	4,539
2007-08	683.35	347.93	8.954	5,079
2008-09	509.62	419.92	16040	25643
2009-10	629.72	531.37	17298	11299
2010-11	807.11	222.87	4644	4946

(2010-11 ನಾಲೆ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿ ಅನ್ವಯ)

ನಾಡಿಗೆ ಮೆರುಗು ತಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ.
- ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು 50 ಕೋಟಿ ರೂ.
- ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂ.
- ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಉ.ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ರಚನೆಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂ. ಅನುದಾನ.
- ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂ. ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು.

ಸರಳ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

- ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಹಣಿ, ಜನನ ಮರಣ ಪತ್ರ, ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ದಾಖಲೆ ಸಿಗುವ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೇಂದ್ರ.
- ಬೆಳಗಾವಿ ಸುವರ್ಣ ಸೌಧ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಮತ್ತೆ 150 ಕೋಟಿ ರೂ. ನಿರೀಕ್ಷೆ.
- 53,60,644.00 ರೂ.ಗಳ ಸಸ್ತಮ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಿ.
- ಕಂದಾಯ ಅನುದಾನಕ್ಕೆ 2,764 ಕೋಟಿ ರೂ. ಮೀಸಲು.
- ರಾಜ್ಯದ 48 ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಮಾಪನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಾರ್ಯಪ್ರಗತಿ.
- ನಗರಮಾಪನ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ಒಟ್ಟು 101192.
- ಒಟ್ಟು 27 ಗ್ರಾಮ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಮಾಪನ ಅಳತೆ ಕಾರ್ಯ ಆರಂಭ. 15 ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಮಾಪನ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣ.

ಪ್ರಶ್ನಾತೀತ ನಾಯಕನ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು

ದೂರಗಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿ

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆ ಇರಬಹುದು, ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಸ್ಕೆಲ್ ವಿತರಣೆ ಇರಬಹುದು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೋಂದ ಹಿರಿಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ನೀಡುವ ಸಂಧ್ಯಾ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆ ಇರಬಹುದು, ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿರುವುದೇನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಡ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಶಾಪ ಪಾತುಕಿವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯೋಜನೆಯೊಂದರಲ್ಲೇ ಬದಲಿಸಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಧನೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಳತೆ ಹೋಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡವಣಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ?

ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸ್ಕೆಲ್ ವಿತರಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರ ಲಾಭ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಿಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾಳಜಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದೂರದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಎರಡನ್ನೂ ವ್ಯಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗ ಶಾಲಾ ವೇಳೆಯ ನಂತರವೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಚಿತ ಸ್ಕೆಲ್ ವಿತರಣೆಯ ಯೋಜನೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಬಡತನದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಪೋಷಕರಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆದರೆ ಆಗುವ ಲಾಭದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಯೋಜನೆ ಇರುವವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಂಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾಸ್ತವವಾದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು.

ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್

ಇದೀಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಿತ್ರಮ ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿರುವ ಅವರು ರೈತ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗಿರುವ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನೇ ಬೆನ್ನಲುಲು ಎಂದು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಡಿ ಹೊಗಳುವ ಎಲ್ಲರೂ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದು ಕಡಿಮೆಯೇ. ರೈತನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್ ಇರುವಾಗ ಕೃಷಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಜೆಟ್ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರ ನಿಲುವು ಗ್ರಾಸ ಒದಗಿಸಿದೆ.

ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ರೈತ ಪರ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಸಾರಿದ್ದರು. ರೈತರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದರವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಆಯು-ವ್ಯಯವು ರೈತ ಸೇವೆಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರಬಹುದು. ಪ್ರತೀ ಬಜೆಟ್ ನಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಒತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ನಾಡಿಗೆ ಅನ್ನ ನೀಡುವ ರೈತನನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುವ ಸ್ವತಃ ಕ್ರಮವೇ ಸರಿ.

ಚಾಣಾಕ್ಷತನ

ಸರ್ಕಾರದ ವರ್ತನೆಗೆ ಕಷ್ಟಮುಖ ಬಿಳಿಯಲು ಇದುವರೆಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳು ನಡೆಸಿದ ಪಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಚಾಣಾಕ್ಷತನದಿಂದಲೇ ಎದುರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಇರುವವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾಸ್ತವದ ಅರಿವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರಗಳೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮತ್ತೆ ಜಟಿಲವಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಅವರು ಇಂದು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತ ನಾಯಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕ್ರಾಂತಿ

- ರಾಜ್ಯದ ಏಕ ಪಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿಪಥ ಮಾಡಲು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 3 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲು ನಿರ್ಧಾರ. ಈ ವರ್ಷ 250 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚ.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕೆ 737 ಕೋಟಿ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 25 ಕೋಟಿ ಪ್ರಾ.ಕೇಜ್. ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಡಾಂಬರು ರಸ್ತೆ
- ಪ್ರತೀ ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗೂ ಡಾಂಬರು ಹಾಕಲು ಸಂಕಲ್ಪ
- ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯನೂಡಿ
- ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಬೆಡಲರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾರದರ್ಶಕ
- ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಜಾಲ ವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಯತ್ನ.

ಹೊಸ ದಿಗಂತ ತಂಡ

ಯೋಜನೆ, ಪರಿಶೀಲನೆ
ಪಿ.ಎಲ್.ಸೋಮಶೇಖರ್

ವಿನ್ಯಾಸ
ಎಚ್.ಎಸ್.ಮಂಜು
ಉಮೇಶ್ ಎಂ.

ಲೇಖನ/ನಿರವು
ಎಸ್.ಶಾಂತಲಾಲ್,
ಶ್ವೇತ ಹೆಗಡೆ,
ದಿವ್ಯಾ ಸಂತೋಷ್

Edited, Printed & Published by
Du.Gu.Lakshmana
on behalf of Jnanabharathi
Prakashana (R) No.1/1, 1st
Floor, 6th Cross,
8th Main, Malleshwaram,
Bangalore - 560 003

Phone: 080 23560302,
23560340
Fax: 080 23560266
Mobile: 98454445101
RNI: 58231/94

Resident Editor:
S.Shantharam

Printed at:
Diligent Media Corporation Ltd.
Plot No. 296/297, Industrial Area,
Bommasandra, Jigani Link Road
Bangalore - 562106

ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ (2008-09 ಮತ್ತು 2009-10) ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿ (Data in Rupees)

ವಿವರಣೆ	2008-09 ಕ್ರಮಿಸಿದ ರೂ. (4 ಮಿ.ರೂ.)	2009-10 ಕ್ರಮಿಸಿದ ರೂ. (4 ಮಿ.ರೂ.)	ಭಾರತೀಯ ರೂ. (4 ಮಿ.ರೂ.)	ಏಷ್ಯಾ ರೂ. (4 ಮಿ.ರೂ.)
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಇ ಇತರ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ	3990	1,334.63	17,853	13,627
ಕೇಂದ್ರ ರಸ್ತೆ ನಿಧಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು	1343	661.35	3045	2611
ಸರ್ವಾಂಗೀ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು (ಸುಮಾರು 1131 ಕಾಮಗಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ)	2631	693.5	4745	3169
ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ಸು. 950000000)	1294	433	206	743
ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ ಗಿರಿಸಿದ ಉಪಯೋಜನೆ	3623	1405	1630	898
ಸುರಕ್ಷಾ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	943	177	2260	576
3054- ಮು.ಮ.ಗ್ರಾ.ದ ಅ ಯೋಜನೆ	—	—	720.80	—
12ನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಜನೆ ಕೆಆರ್.ಡಿ.ಎಲ್	12315	10818	208.00	22000
ಕೆಆರ್.ಡಿ.ಎಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳು	—	660.90	—	210
2798	993	1152.01	1601	993
ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಸೌಧ ನಿರ್ಮಾಣ	—	—	85.07	—

ಸುಂದರ ನಗರಗಳು

ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಗಂಗಾ ಯೋಜನೆ, ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಇ-ಟೆಂಡರಿಂಗ್ ವಿಧಾನದನ್ವಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಏಕರೂಪದ ವೃಂದ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮ ರಚನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ನಗರ ಜನತೆಯ ಬವಣೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಯನುಭವವಾಗಿದೆ.

- ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಯಲ್ಲಿ 2008-09 ಹಾಗೂ 2009-10ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 2936.32 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಹಾಗೂ 4444.39 ಕೋಟಿ ರೂ.ವೆಚ್ಚ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ. 2010-11ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ 2596.40 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚ.
- 800 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಗೂ ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ಆಗಲೀಕರಣ, ಮೇಲು ಮತ್ತು ಕೆಳ ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಾಣ.
- 300 ಕೋಟಿ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಗರದಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
- ನಗರದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ.
- ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಟ್ರೋ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಪ್ರಗತಿ. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ.
- ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ನಗರ ಪ್ರಗತಿ ಪರವ
- ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ನಗರಗಳ ಸಮಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಕಾಶಕ. ಅದರಂತೆಯೇ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ.
- ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಸಕ್ತವರ್ಷ ಬಜೆಟ್ ನಲ್ಲಿ 6 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಮೀಸಲು ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಐತಿಹಾಸಿಕ.
- ರಾಜ್ಯದ ಶೇ. 34 ರಷ್ಟು ಜನ ನಗರವಾಸಿಗಳು ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ.

ನಗರೋದ್ಧಾರ: ದೇಶೋದ್ಧಾರ

- ಇತರೆ ಏಳು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, 44 ನಗರ ಸಭೆ, 94 ಪುರಸಭೆ, 68 ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ನಗರೋದ್ಧಾರ ಯೋಜನೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿ.
- ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್ ನಲ್ಲಿ 304 ಕೋಟಿ ಮೀಸಲು.
- ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳಿಗೆ ದಿನದ 24 ಗಂಟೆಯೂ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗದಂತೆ ಕಚ್ಚಿಟ್ಟರೆ.